

Εκφοβισμός: 21 ερωτήσεις για να μάθεις τι συμβαίνει στο παιδί σου

Οι ακόλουθες ερωτήσεις έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους γονείς να αποκαλύψουν συμπεριφορές σχετικές με τον εκφοβισμό, τις οποίες μπορεί να υιοθέτησαν τα παιδιά τους ή να τις παρατήρησαν σε άλλους.

Θέτοντας ερωτήσεις σχετικά με συγκεκριμένες συμπεριφορές που αφορούν τους χώρους στους οποίους μπορεί να υπέστη το παιδί εκφοβισμό, μπορείτε να συλλέξετε τις πληροφορίες που χρειάζεστε για να αντιμετωπίσετε αποτελεσματικά τον εκφοβισμό. Μπορείτε να προσαρμόσετε αυτές τις ερωτήσεις στη συγκεκριμένη περίπτωση. (Οι καλές ερωτήσεις αφορούν συγκεκριμένες συμπεριφορές). Προσπαθήστε να σκεφτείτε ποιες πληροφορίες θέλετε να συγκεντρώσετε. Μπορεί να είναι ένα σύνολο ερωτήσεων για το πώς εξελίσσεται κάθε τομέας της κοινωνικής ζωής του παιδιού σας.

Ας πάρουμε ένα παράδειγμα σχετικό με το σχολείο.

Ξεκινήστε με ερωτήσεις που αφορούν το πρώτο κομμάτι της μέρας, όταν τα παιδιά πηγαίνουν στο σχολείο.

Αν το παιδί πηγαίνει στο σχολείο με σχολικό λεωφορείο, θα ξεκινήσετε κάνοντας ερωτήσεις για το σχολικό.

Αν τηρείται μια διαδρομή με το σχολικό, είναι σημαντικό να ρωτήσετε γι'αυτή, επειδή ο εκφοβισμός συντελείται όταν η επιτήρηση είναι ανεπαρκής, και στο σχολικό η εποπτεία μπορεί να απουσιάζει. Αν το παιδί πηγαίνει στο σχολείο με τα πόδια, προσπαθήστε να μάθετε αν κάποιος τον χαιρετάει ή αν το παιδί ακολουθεί μερικές φορές διαφορετική διαδρομή για να αποφύγει κάποιον.

Σκεφτείτε σε ποια μέρη το παιδί σας μπορεί να έχει λιγότερη εποπτεία και θέστε ερωτήσεις σχετικά με αυτούς τους χώρους: διάλειμμα, γεύμα, σχολικό, διάδρομος, τουαλέτα κλπ.

Έχοντας υπόψη τα μέρη στα οποία το παιδί βρίσκεται μακριά από την εποπτεία των ανηλίκων, αρχίστε να σκέφτεστε πώς να κάνετε ερωτήσεις που αφορούν αυτούς τους συγκεκριμένους χώρους. Οι ερωτήσεις που ακολουθούν ίσως είναι οι πλέον ενδεδειγμένες ώστε να πάρετε συγκεκριμένες απαντήσεις και πληροφορίες που θα σας κινητοποιήσουν απέναντι στο πρόβλημα:

- ο **Με ποιον μιλάς στο σχολείο;**
- ο **Κάθεσαι με τα ίδια παιδιά κάθε μέρα;**
- ο **Αυτό το παιδί έχει καθίσει ποτέ με κάποιον άλλο;**
- ο **Με ποιον κάθισες σήμερα;**
- ο **Έχεις καθίσει ποτέ μόνος σου;**
- ο **Τι θα έκανες αν αυτό το παιδί ήταν άρρωστο; Με ποιον θα καθόσουν αν έπρεπε να βρεις άλλο παιδί;**
- ο **Υπάρχει κάποιο παιδί που το πειράζουν ή που το αποκαλούν με διάφορα ονόματα κατά τη διάρκεια της διαδρομής;**
- ο **Συμβαίνει ποτέ σε 'σένα;**
- ο **Το κάνεις ποτέ εσύ σε κάποιον;**
- ο **Υπάρχει κάποιος που τον διώξει από τη θέση του στο σχολικό;**
- ο **Σου έχει συμβεί ποτέ;**
- ο **Τα παιδιά συμπεριφέρονται σαν να υπάρχουν καθορισμένες θέσεις για το καθένα; Το έχει αμφισβητήσει ποτέ κάποιος;**
- ο **Σου έχει θυμώσει ποτέ κανείς επειδή κάθισες στη θέση του; Τι σου έκανε αυτό το άτομο;**

- ο Με ποιον τρως μεσημεριανό κάθε μέρα;
- ο Έχει συμβεί ποτέ να μην είναι εκεί η παρέα σου; Αν συμβεί κάτι τέτοιο με ποιόν θα καθίσεις για φαγητό;
- ο Παίζεις με κάποιον στο διάλειμμα;
- ο Με ποιον έπαιξες στο διάλειμμα σήμερα;
- ο Έχεις παρατηρήσει αν υπάρχει κάποιος που τον πειράζουν ή που τον εξαιρούν από το μεσημεριανό ή το διάλειμμα;
- ο Υπάρχει κάποιος που τον εξαιρούν από το παιχνίδι στο διάλειμμα ή που δεν παίζουν μαζί του επίτηδες;
- ο Σου έχει συμβεί ποτέ αυτό;
- ο Σε ποιον θα το έλεγες αν σου συνέβαινε
Αν το παιδί αποκαλύψει ότι του συμβαίνουν περιστατικά σαν αυτά...
- ο Το γνωρίζουν οι φίλοι σου;
- ο Τους έχεις ζητήσει ποτέ να σε βοηθήσουν;
- ο Έχεις μιλήσει σε κάποιον στο σχολείο σχετικά με αυτό;
- ο Με ποιους ενηλίκους νιώθεις ασφαλής στο σχολείο;
- ο Με ποια παιδιά νιώθεις ασφαλής στο σχολείο;
- ο Υπάρχει κανείς που το έχει δει και το έχει αναφέρει σε κάποιον ενήλικο;
- ο Σου παρέχει το σχολείο τη δυνατότητα να αναφέρεις το περιστατικό χωρίς να αισθάνεσαι ότι τα πράγματα θα γίνουν χειρότερα;

Οι πρώτες ερωτήσεις - με ποιον κάθεται στο σχολικό, με ποιον παίζει στο διάλειμμα κλπ.- έχουν σκοπό να ελέγξετε αν το παιδί έχει φίλους στους χώρους όπου ο εκφοβισμός ευδοκιμεί. Το παιδί που έχει φίλους έχει μια προστασία. Αν το παιδί εκφοβίζεται, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν φίλοι γύρω του, αυτοί οι φίλοι ίσως χρειάζονται βοήθεια για να κατανοήσουν πως μπορούν να συνδράμουν.

Ίσως είναι πιο εύκολο για το παιδί σας να απαντήσει σε ερώτηση σχετική με το αν έχει παρακολουθήσει ποτέ κάποιο περιστατικό εκφοβισμού παρά για το αν έχει υπάρξει το ίδιο στόχος. Από τη στιγμή που θα μιλήσει για το θέμα και θα διαπιστώσει ότι η αντίδρασή σας είναι μάλλον συμπονετική παρά επικριτική, μπορεί να νιώσει λιγότερο αμήχανα και να συζητήσει τις δικές του εμπειρίες.

Η τρίτη ομάδα ερωτήσεων φανερώνει πόσο εύκολο είναι για το παιδί σας και τους συνομήλικους του να ζητήσουν βοήθεια από τους άλλους. Μπορεί να ανακαλύψετε ότι το παιδί σας το έχει αναφέρει ήδη σε κάποιο δάσκαλο ή ότι δεν ήξερε πως θα έπρεπε να το αναφέρει. Μπορεί να ανακαλύψετε ότι προτιμάει να "φάει λάσπη" παρά να "μαρτυρήσει". Σκοπός σε αυτό το στάδιο δεν είναι να νουθετήσετε το παιδί σας ή να το πείσετε για το τι πρέπει να κάνει, παρά μόνο να συλλέξετε πληροφορίες.

Το παιδί μπορεί να απαντάει ελεύθερα σε κάποιες ερωτήσεις αλλά όχι σε κάποιες άλλες. Βεβαιωθείτε ότι παρατηρείτε τις εκφράσεις του προσώπου του, το ύφος και την αλλαγή των συναισθημάτων του όταν θέτετε συγκεκριμένες ερωτήσεις. Η τυχόν αποφυγή κάποιων ερωτήσεων ή ο δισταγμός κατά την απάντηση πρέπει να σας θέσει σε επαγρύπνηση. Μην πείσετε το παιδί σας να απαντήσει σε κάποια ερώτηση που το δυσκολεύει αλλά κρατήστε σημειώσεις και επαναλάβετε τις ερωτήσεις ή τις απαντήσεις που φάνηκαν να φέρνουν το παιδί σε δύσκολη θέση. Με επιμονή και αποφασιστικότητα, με το ενδιαφέρον, την στοργή και την επαγρύπνηση, μόνο έτσι θα πάρετε τις πληροφορίες που που ζητάτε. Μπορεί να μην το κατορθώσετε με την πρώτη προσπάθεια.

Το να θέτετε αυτές τις ερωτήσεις σε σταθερή βάση σας επιτρέπει, επίσης να ελέγχετε την αξιοπιστία των απαντήσεων των παιδιών σας. Απαντήσεις που είναι ασαφείς ή διαφορετικές από τις παλαιότερες δίνουν το στίγμα ενός πιθανού ζητήματος που μπορεί να φέρνει τα παιδιά σε δύσκολη θέση. Αν υποπτεύεστε ότι κάτι δεν πάει καλά, διαβεβαιώστε τα παιδιά σας ότι είστε δίπλα τους, στη διάθεσή τους, για να σας μιλήσουν όταν θα είναι έτοιμα. Αυτό τους επιτρέπει να εμπιστευτούν τον εαυτό τους και εσάς, οπότε, όταν έρθει η κατάλληλη στιγμή, ίσως ακούσετε αυτό που θα σας βοηθήσει να συνδέσετε τα κομμάτια του παζλ.